

Registration No:

H2 – 2025

Subject
Code

09

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes]

[Total No. of Questions : 44]

[Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. '**A**' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory**.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART– A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत।

(10 × 1 = 10)

1) 'प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान्' इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्।

अ) भास्करः।

आ) भार्गवः।

इ) भरद्वाजः।

ई) भरतः।

2) विक्रमादित्यकथां का कथयति ?

अ) चिरञ्जीवी।

आ) पुत्थलिका।

इ) ब्राह्मणी।

ई) सूतपुराणिकः।

09 SANSKRIT

S-31

P.T.O.

1

- 3) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः एवं प्रभावितः यत् सः।
 अ) मनुष्यभक्षणं न परित्यजति। आ) मनुष्यभक्षणं अधिकं करोति।
 इ) मनुष्यभक्षणं परित्यजति। ई) समस्तं विश्वं पीडयति।
- 4) माकन्दिका नाम नगरी कुत्र अस्ति ?
 अ) जाह्नवीतटे। आ) पर्वत समीपे।
 इ) कर्नाटके। ई) महाराष्ट्रे।
- 5) मृगपोतकस्य नाम किम् ?
 अ) सुनयनः। आ) चञ्चलाक्षः।
 इ) कमलाक्षः। ई) दीर्घापाङ्गः।
- 6) राणा प्रतापस्य पूर्वजानाम् अमात्यः कः ?
 अ) अमरसिंहः। आ) भामाशाहः।
 इ) बीरबल्लः। ई) कञ्चुकी।
- 7) सुरासुरैः मथ्यमानात् क्षीरसागरात् अयं पादपः उत्पन्नः वर्तते।
 अ) पारिजातपादपः। आ) मन्दारपादपः।
 इ) अशोकपादपः। ई) सेवन्तिकापादपः।
- 8) तरुणः शान्त्यै सुन्दरस्य श्राद्धकर्मणार्थं कति रूप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः ?
 अ) द्विशतम्। आ) त्रिशतम्।
 इ) चतुःशतम्। ई) शतम्।
- 9) कः कर्णस्य रक्तम् अपिबत् ?
 अ) मत्कुणः। आ) वज्रकीटः।
 इ) सर्पः। ई) मार्जालः।
- 10) "वीररसयुताः कथाः पठत" इति शास्त्रिणः सन्देशस्य पालनं कृतं चेत् विद्यार्थिनां हृदये इदम् उत्पद्यते।
 अ) हास्यम्। आ) आलस्यम्।
 इ) उत्साहः। ई) कारुण्यम्।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

11) (i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।

(ii) त्वं आत्मनः _____ कुरु।

(iii) सर्वः सगन्धेषु _____ ।

(iv) वैरीणां _____ समुद्रोपमम् आसीत्।

(v) ममापराधः _____ क्षन्तव्यः।

(सैन्यं, हिमवत्, कृपया, विश्वसिति, प्रजापतिः, समीहितम्)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

12) क

ख

अ) गान्धर्व विधिना

i) राणाहमीरः।

आ) पौरवः

ii) वृक्षः।

इ) सिसीदिया

iii) उपयेमे।

ई) ललाटे

iv) गुप्तधनम्।

उ) पुष्पितः

v) कुङ्कुमम्।

vi) दुष्यन्तः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

13) पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि ?

14) विस्मितः राक्षसः विक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

15) महाश्वेतायाः वपुषि यौवनं कथं पदं कृतम् ?

- 16) शान्तिः किमर्थं तरुणं द्रष्टुम् आगतवती ?
 17) कर्णं प्रति परशुरामोपदेशं लिखत।
 18) सत्पुरुषव्रतं किम् ?
 19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 20) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।
 21) सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु।
 22) भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम्।
 23) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।
 24) तथापि यदि कुतूहलं तत् कथयामि।
 25) भवदनुग्रहः एव रक्षाकवचम्।
 26) सः यत्रकुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव)

(2 × 3 = 6)

- 27) अयं तु नवमस्तेषां द्वीपस्सागरसंवृतः।
 योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात्॥
 28) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।
 स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्॥
 29) कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि।
 तमस्तपति धर्माशौ कथमाविर्भविष्यति॥
 30) विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम्।
 तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत।
- 32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?
- 33) “निर्विमर्शा हि भीखः” इति शीर्षिकां समर्थयत।
- 34) अङ्गुलीयकप्रसङ्गः शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?
- 35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।
- 36) कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ?
- 37) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासरणिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

(3 × 3 = 9)

- 38) सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)
 वहन्तीव।
 नैतत्।
 द्वीपोऽयम्।
 भृत्यैः + आनाय्य।
 सिंहवत् + च।
- 39) विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)
 धेनुसहस्रम्।
 मुखकमलम्।
 तपोधनः।
 क्रमम् अनुगम्य।
 वणिजः कन्या।

40) पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)

विज्ञाय।

निर्गतः।

स्नातुम्।

भूत्वा।

पतन्।

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति।

अथवा

आ. स्त्रिया गृहं रक्ष्यते।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पुण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ. अस्याः आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।

(1 × 5 = 5)

43) ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4 × 1 = 4)

44. द्रौपद्यर्थं सौगन्धिका पुष्पमानेतुं गच्छन् भीमसेनः मार्गमध्ये अतिकायं एकं वृद्धवानरं पश्यति। तं निद्रितं मत्वा प्रबोधयितुं सिंहनादं करोति। प्रबोधितः वानरः भीमसेनं तस्य परिचयं पृच्छति। भीमसेनः आत्मानं हनूमतः भ्राता इति परिचाययति। कपिः स्वस्य निश्शक्तिं निरूपयन् स्वपुच्छं उत्सार्य गन्तुं सूचयति। प्रयत्ने विफलो जातः भीमसेनः कपेः परिचयं पृच्छति। तदा कपिः स्वं केसरिनन्दनः वायुजातः हनूमान् इति परिचाययति। भीमसेनेन प्रार्थितः सः स्वस्य विराटरूपं दर्शयति।

प्रश्नाः

- i) भीमसेनः मार्गमध्ये कं पश्यति ?
- ii) भीमसेनः निद्रितं कपिं प्रबोधयितुं किं करोति ?
- iii) भीमसेनः आत्मानं किमिति परिचाययति ?
- iv) कपिः स्वं किमिति परिचाययति ?

Registration No:

LX – 2025

Subject
Code

09

SANSKRIT

Time : 3 Hours 00 Minutes]

[Total No. of Questions : 44]

[Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು:

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A, B, C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
4. '**A**' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

Instructions :

1. This question paper consists of **four** parts as **A, B, C** and **D**.
2. All parts are **compulsory**.
3. Every part should be answered as instructed separately.
4. For **Part – 'A'** questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

PART– A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत।

(10 × 1 = 10)

1) प्रजानां सम्यक् भरणं कृतवान् इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्।

अ) भास्करः।

आ) भार्गवः।

इ) भरद्वाजः।

ई) भरतः।

2) परदुःखेन के अत्यन्तदुःखिनः भवन्ति ?

अ) साधवः।

आ) भीरवः।

इ) मूर्खाः।

ई) गुरवः।

- 3) राजकुमारः वणिजः कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे।
 अ) ब्राह्मविवाहविधिना। आ) दैवविवाहविधिना।
 इ) आसुरविवाहविधिना। ई) गान्धर्वविवाहविधिना।
- 4) 'विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्' इति का वदति ?
 अ) गौतमी। आ) शकुन्तला।
 इ) अनसूया। ई) मेनका।
- 5) बालिकायाः हस्तात् रोटिकाम् आकृष्य कः अधावत् ?
 अ) अरण्यमार्जालः। आ) वानरः।
 इ) पक्षिराजः। ई) सर्पः।
- 6) महाश्वेता स्नातुं कुत्र आगच्छति ?
 अ) स्नानगृहम्। आ) मन्दाकिनीम्।
 इ) अच्छोदसरः। ई) मानससरः।
- 7) तरुणः शान्त्यै सुन्दरस्य श्राद्धकर्मणे कति रुप्यकाणि दातुम् उद्युक्तः।
 अ) चतुः शतम्। आ) त्रिशतम्।
 इ) द्विशतम्। ई) शतम्।
- 8) कर्णस्य रक्षाकवचं किम् ?
 अ) कुण्डलम्। आ) गुरोः अनुग्रहः।
 इ) वज्रकवचम्। ई) युद्धकवचम्।
- 9) सत्पुरुषव्रते इदं सत्पुरुषलक्षणं वर्तते।
 अ) दुर्जनसङ्गः। आ) परहास्यम्।
 इ) सूनृता वाक्। ई) परपीडनम्।
- 10) कृष्णशास्त्रिणाम् अध्यापकेषु एकस्य नाम लिखत।
 अ) बि. एम्. श्री। आ) शिवरामकारन्तः।
 इ) बेन्द्रे। ई) डि. वि. जि।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

- 11) (i) उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत्।
 (ii) यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि _____ प्रतनुवन्ति।
 (iii) त्वम् आत्मनः _____ कुरु।
 (iv) सुचरित नन्दिनः तपस्विनः देवं _____ आगताः।
 (v) भागवतः अशेषत्रिभुवनसुन्दरं _____ आसीत्।
 (सभाजयितुम्, हिमवत्, समीहितम्, ग्लानिं, रूपम्, प्रतिदिनम्)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

- 12) क ख
 अ) ऊर्ध्वस्यदीपिका i) दुष्यन्तः।
 आ) पौरवः ii) सरस्वत्याः।
 इ) सिसीदिया iii) पापम्।
 ई) विलासमिव iv) मञ्जूषा।
 उ) किल्बिषम् v) राणाहमीरः।
 vi) वृक्षः।

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया, कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 13) भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।
 14) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?
 15) राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का ?

- 16) भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत् ?
- 17) सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान् ?
- 18) नरविग्रहाः देवाः के ?
- 19) शास्त्रिणां पाठनक्रमः।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 20) मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया।
- 21) अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।
- 22) उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी।
- 23) कुत्रापि गत्वा धनं संग्रहिष्यामि।
- 24) मम जीवनं सार्थकं भवेत्।
- 25) किं माम् अन्यथा सम्भावयसि ?
- 26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव)

(2 × 3 = 6)

- 27) ज्ञेयं तद्भारतं वर्षं सर्वकर्मफलप्रदम्।
अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद॥
- 28) प्रातर्बुध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः।
ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः॥
- 29) कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्॥
- 30) धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः।
विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतवर्षं कथं वर्णितम् इति पाठानुसारं विवृणुत।
- 32) विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत।
- 33) प्रव्रजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत।
- 34) 'शून्या मेऽङ्गुलिः' पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्व वाक्यैः कुरुत।
- 35) अनुरागोदयः इति पाठानुसारं पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।
- 36) शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी इति विवृणुत।
- 37) कर्णशापप्रसङ्गद्वारा विधिविलसितम् इति शीर्षिकां समर्थयत।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

(3 × 3 = 9)

- 38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)
 - द्वीपोऽयम्।
 - एकैकम्।
 - तथेति।
 - क्षितिपः + तथा।
 - सिंहवत् + च।
- 39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)
 - राजपुत्रः।
 - कामक्रोधौ।
 - अनवश्यकम्।
 - अभिज्ञायते अनेन इति।
 - अहनि अहनि।

40) ಪದಪರಿಚಯಂ ಕುರುತ | (ತ್ರಯಾಣಾಮೇವ)

ಸ್ನಾತುಮ್ |

ಪತित್ವಾ |

ಸ್ಮೃತಮ್ |

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ |

ನಿಂದಂತಿ |

41) ಪ್ರಯೋಗಂ ಪರಿವರ್ತಯತ |

ಅ. ದೇವಾಃ ಜನ್ಮ ಇಚ್ಛಂತಿ |

ಅಥವಾ

ಆ. ತ್ವಯಾ ಕಿಮೇತತ್ ಆಚರಿತಮ್ |

42) ಅಲङ್ಕಾರಂ ಸಲಕ್ಷಣಂ ನಿರ್ದಿಶತ |

ಅ. ರತೇಃ ಬಾಷ್ಪಬಿಂದುಭಿಃ ಆರಚಿತಾಮಿವ ಸ್ಫಟಿಕಾಕ್ಷಮಾಲಿಕಾಮ್ |

ಅಥವಾ

ಆ. ಬಕವತ್ ಅರ್ಥಾನ್ ಚಿಂತಯೇತ್ |

IX. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವದತ |

(1 × 5 = 5)

43) ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4 × 1 = 4)

44. परिसर संरक्षणम् आद्यं कर्तव्यम् इति भारतीयाः मन्यन्ते स्म। सूर्ये, वृक्षे, जले, वायौ, भूमौ च देवमपश्यन् ते। परिसर-प्रदूषणं नाशो वा पापमिति ते पर्यगणयन्। सस्यानां प्राणीनां च रक्षणं तेषां उपयुक्ततां च सम्यक् ज्ञात्वा एव ते व्यवहारं अकुर्वन्। अत एव ते 'पञ्चाग्नारोपी नरकं न याति' इति घोषितवन्तः। वापीकूपतटाकानां निर्माणे ते महत्त्वं दत्तवन्तः। अन्तर्जलसमतलं रक्षितुं शासनान्यपि रचितवन्तः।

प्रश्नाः

- i) परिसर संरक्षणम् आद्यं कर्तव्यं इति के मन्यन्ते स्म ?
- ii) किं पापमिति ते पर्यगणयन् ?
- iii) ते किमिति घोषितवन्तः ?
- iv) केषां निर्माणे ते महत्त्वं दत्तवन्तः ?

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ :											
Registration No. :											

X1 – 2025

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ / Subject Code	09 (NS)
------------------------------	----------------

ಸಂಸ್ಕೃತ / SANSKRIT

[ಸಮಯ : 3 ಗಂಟೆಗಳು]

[ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 44]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80]

[Time : 3 Hours]

[Total No. of questions : 44]

[Max. Marks : 80]

- ಸೂಚನೆಗಳು :**
1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಎಂಬ ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
 2. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 3. ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
 4. 'A' ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

- Instructions :**
1. This question paper consists of four parts namely A, B, C and D.
 2. All parts are compulsory.
 3. Every part should be answered as per the given instruction.
 4. For Part-A questions only the first written answers will be considered for evaluation.

P.T.O.

PART – A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्ठकात् उद्धृत्य लिखत।

(10 × 1 = 10)

1) भारतवर्षे कति कुलपर्वताः सन्ति ?

अ) सप्त

आ) अष्ट

इ) षट्

ई) नव

2) प्रजानां सम्यक् भरणात् मनुः एतत् नाम प्राप्तवान्।

अ) भार्गवः

आ) भरद्वाजः

इ) भरतः

ई) भास्करः

3) विक्रमादित्यः कथं देशान्तरं निर्गतः ?

अ) मन्त्रिवेषेण

आ) योगिवेषेण

इ) सैनिकवेषेण

ई) राजवेषेण

4) राजकुमारः वणिजः कन्याम् अनेन विधिना उपयेमे।

अ) ब्राह्मविधिना

आ) दैवविधिना

इ) गान्धर्वविधिना

ई) आसुरविधिना

5) “अथ भगवान् लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः” इत्यत्र काश्यपः शब्देन एषः निर्दिष्टः अस्ति।

अ) वैतालिकः

आ) सोमरातः

इ) शारद्वतः

ई) कण्वः

6) राणाप्रतापः भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान्।

अ) गृहनिर्माणार्थम्

आ) सैन्यसंग्रहणार्थम्

इ) पुत्र्याः विवाहार्थम्

ई) कोषवृद्ध्यर्थम्

7) महाश्वेता स्नानार्थं कुत्र आगच्छति ?

अ) मानससरः

आ) अच्छोदसरः

इ) पम्पासरः

ई) वैशम्पायनसरः

8) शान्त्याः पत्युः नाम किम्?

अ) आनन्दः

आ) सुरेशः

इ) रमेशः

ई) सुन्दरः

9) “धन्योऽस्मि गमनात्पूर्वम् ईदृशी सम्पदागता” इत्यत्र सूचिता सम्पत् एषा वर्तते।

अ) गुरुशुश्रूषा

आ) विद्याधनम्

इ) धनराशिः

ई) ज्ञानधनम्

10) ध्वन्यालोकः कन्नडभाषायाम् अनेन महोदयेन अनूदितः वर्तते।

अ) के. कृष्णमूर्तिमहोदयेन

आ) कुवेम्पुमहोदयेन

इ) बेन्द्रेमहोदयेन

ई) कृष्णराव महोदयेन

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्त स्थानं पूरयत।

(5 × 1 = 5)

11) i) _____ ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति।

ii) भृत्यैरानाट्य सहसा _____ उदघाटयत्।

iii) चिरस्य वाच्यं न गतः _____।

iv) महाराणाप्रतापः _____ सभाम् आकारितवान्।

v) भवादृशाः गुरवः अतीव _____।

(प्रजापतिः, पुत्रं, कौतुकात्, मनः, गण्यानां, विरलाः)

III. संयोजयत।

(5 × 1 = 5)

12) क

ख

अ) वृद्धपक्षिराजः

i) योद्धारः

आ) पौरवः

ii) बह्वपत्यः

इ) बिल्लाः

iii) चिरञ्जीवी

ई) गोविन्दः

iv) दुष्यन्तः

उ) विद्या

v) पापम्

vi) गुप्तधनम्

PART – B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 13) भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते?
- 14) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति?
- 15) कीदृशं कुसुमगन्धम् अभ्यजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति?
- 16) सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान्?
- 17) वज्राख्यः कीटः किं करोति?
- 18) सत्पुरुषव्रतं किम्?
- 19) बाल्ये कृष्णशास्त्रिणां संस्कृताध्ययनं कथम् आसीत्?

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

- 20) अद्यप्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज।
- 21) अनार्य! आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि।
- 22) उपपन्ना हि दारेषु प्रभुता सर्वतोमुखी।
- 23) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते।
- 24) किं माम् अन्यथा सम्भावयसि।
- 25) भवदनुग्रह एव रक्षाकवचम्।
- 26) सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

PART – C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत। (द्वयोरेव) (2 × 3 = 6)

- 27) अयंतु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः।
योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात्॥
- 28) प्रविष्टो जातु भिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।
स ददर्श शुभां कन्यां भिक्षामादाय निर्गताम्॥
- 29) का स्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्॥
- 30) धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः।
विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) (4 × 5 = 20)

- 31) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितमि ति विवृणुत।
- 32) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?
- 33) “निर्विमर्शा हि भीरवः” इति शीर्षिकां प्रब्राजकस्य कथानुसारेण समर्थयत।
- 34) “शून्या मेऽङ्गुलिः” इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं कुरुत।
- 35) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अनुभूतां कष्टपरम्परां वर्णयत।
- 36) कीदृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ?
- 37) “सा शान्तिः” इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः लिखत।

PART – D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

(3 × 3 = 9)

38) सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

- अ) भीषणाकृतिः।
- आ) एकैकम्।
- इ) प्रागेव।
- ई) क्षितिपः + तथा।
- उ) अविश्रमो + अयम्।

39) विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

- अ) वस्त्रापणः।
- आ) अनवश्यकम्।
- इ) कामक्रोधौ।
- ई) राष्ट्रस्य कविः।
- उ) नराः एव विग्रहाः।

40) पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)

- अ) भवितुम्।
- आ) आदाय
- इ) कृत्वा
- ई) प्राप्तवान्
- उ) अन्यथा

41) प्रयोगं परिवर्तयत।

अ) विक्रमादित्यः कालं नयति।

अथवा

आ) विधिना दर्शितं प्रभुत्वम्।

42) अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ) मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ) अस्याः आननारविन्दे अपूर्वाकर्षणम् आसीत्।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।

(1 × 5 = 5)

43) ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಘ್ನನಿವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾ ಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ವಿಧಿ ವಿಪರ್ಯಾಸ!

Kartikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is His elder son. Kubera, the lord of wealth is His friend. Parvathi the mother of Universe is His wife. Parvatharaja, the King of mountains is His father-in-law. Nandi is His vehicle. Veerabhadra is His Chief of army. In spite of all this, Lord Shiva begs. What a destiny!

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4 × 1 = 4)

44) मानवजीवने परिश्रमस्य नितरां महत्त्वमस्ति। परिश्रमेण एव सर्वाणि कार्याणि पूर्णानि भवन्ति। उक्तं च यत् “उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः” इति। मनोवाञ्छितं साधयितुं मनः इन्द्रियाणि च संयम्य निरन्तरं परिश्रमः आवश्यकः भवति। भाग्यमपि परिश्रमं विना नैव फलति। छात्रजीवने तु परिश्रमस्य महत्त्वं सर्वाधिकं वर्तते। यः छात्रः परिश्रमशीलः स्वाध्याय-परायणः च भवति, सः सदैव सफलतां लभते। ये छात्राः नियमपूर्वकं परिश्रमेण पाठं पठन्ति ते सदा परीक्षायां सफलाः भवन्ति। अतः अस्माभिः आलस्यं विहाय सर्वथा प्रयन्तो विधेयः। उक्तं हि “उद्योगिनं पुरुषसिंहमुपैति लक्ष्मीः” इति।

प्रश्नाः

- i) मानवजीवने कस्य नितरां महत्त्वमस्ति?
- ii) के परीक्षायां सफलाः भवन्ति?
- iii) परिश्रमस्य सर्वाधिकं महत्त्वं कदा वर्तते?
- iv) उद्योगिनं पुरुषं का उपैति?

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II P U C Model Question Paper -01. 2024-25.

SANSKRIT (09) || संस्कृतम् ||

[TIME: 03Hours 00 Minutes.]

[Total No of Questions:44.]

[Max.Marks:80.]

ಸೂಚನೆಗಳು :

೧) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A,B,C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

೨) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೩) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Instructions:

1) This Question paper consists of four parts as A, B, C and D.

2) All parts are compulsory.

3) Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.

Part-A.

I. ಅಧಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್ ಉತ್ತರಾಣಿ ಕೋಷ್ಠಾತ್ ಉದ್ಘೃತ್ಯ ಲಿಖತ |

10 x 01 =10

1. ' ಅತ್ರ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕುರ್ವಂತಿ ತ್ರಿವಿಧಾನಿ ತು ನಾರದ ' ಇತಿ ವಾಕ್ಯಾನುಸಾರೇಣ ಏತತ್ ಕರ್ಮ

ತ್ರಿವಿಧಕರ್ಮಸು ನ ಅಂತರ್ಭವತಿ |

ಅ.ನಿತ್ಯಮ್ | ಆ.ನೈಮಿತ್ತಿಕಮ್ | ಇ.ಸ್ವಾರ್ಥಮ್ | ಓ.ಕಾಮ್ಯಮ್ |

2. ವಿಕರ್ಮಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರಭಾವೇಣ ರಾಕ್ಷಸಃ ಏವ ಪ್ರಭಾವಿತಃ ಯತ್ ಸಃ _____ |

ಅ.ಮನುಷ್ಯಭಕ್ಷಣಂ ಪರಿತ್ಯಜತಿ | ಆ. ಮನುಷ್ಯಭಕ್ಷಣಂ ನ ಪರಿತ್ಯಜತಿ |

ಇ.ಮನುಷ್ಯಭಕ್ಷಣಮ್ ಅಧಿಕಂ ಕರೋತಿ | ಓ.ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವಂ ಪಿಡಯತಿ |

3. ಸನ್ಯಾಸಿವಚನಾನುಸಾರೇಣ ತಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯಾಃ ಗಜ್ಜಾನದ್ಯಾಂ ಲಬ್ಧ್ವಾಂ ಮಜ್ಜುಷಾಮ್ ಆನೀತವಂತಃ,

ತಸ್ಯಾಂ ಮಜ್ಜುಷಾयां ಏಷಃ ಆಸೀತ್ |

ಅ.ರಾಜಕುಮಾರಃ | ಆ.ವಣಿಕ್ | ಇ.ಘೋರಃ ವಾನರಃ | ಓ.ಶಿಷ್ಯಃ |

4. ರಾಜಕುಮಾರಃ ವಾಣಿಜಃ ಕನ್ಯಾಮ್ ಅನೇನ ವಿಧಿನಾ ಉಪಯೇಮೇ |

ಅ.ಬ್ರಾಹ್ಮವಿವಾಹವಿಧಿನಾ | ಆ.ದೈವವಿವಾಹವಿಧಿನಾ |

ಇ.ಆಸುರವಿವಾಹವಿಧಿನಾ | ಓ.ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹವಿಧಿನಾ |

5. ' ಅಥ ಭಗವಾನ್ ಲೋಕಾನುಗ್ರಹಾಯ ಕುಶಲೀ ಕಾಶ್ಯಪಃ ' | ಅತ್ರ 'ಕಾಶ್ಯಪಃ' ಇತಿ ಶಬ್ದೇನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಃ ಏಷಃ |

ಅ.ಕಪ್ತಃ | ಆ. ದುರ್ವಾಸಃ | ಇ. ಪರಶುರಾಮಃ | ಓ.ಸೋಮರಾತಃ |

6. ' रोटिकायाः अर्धमेव खादित्वा अवशिष्टमर्धं परेद्युः भक्षणार्थं रक्ष ' इति राणाप्रतापस्य

पत्न्याः कथनस्य आशयः एवं वर्तते ।

अ. अर्धं अद्य खादित्वा, अवशिष्टं श्वः भक्षणार्थं रक्ष। आ. अर्धद्वयमपि अद्यैव भक्षय ।

इ. अर्धद्वयमपि श्वः एव भक्षय । ई. अर्धं अद्य न भक्षय, अवशिष्टम् अपि अर्धं श्वः न भक्षय ।

7. गोविन्दस्य अपत्यानि एतावन्ति सन्ति ।

अ. षट् पुत्राः, द्वे पुत्र्यौ ।

आ. षट् पुत्र्यः, द्वौ पुत्रौ ।

इ. चत्वारः पुत्राः, चतस्रः पुत्र्यः ।

ई. एकः पुत्रः, एका पुत्री ।

8. "विधिविलसितम्" इति पाठे वज्रकीटप्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति ।

अ. दुर्गुणम् ।

आ. सहनगुणम् ।

इ. मननगुणम् ।

ई. श्रवणगुणम् ।

9. "धेनुसहस्रेषु वत्सः मातरं गच्छति" इति वाक्यानुसारेण कृतं कर्म इमम् अनुगच्छति ।

आ. छात्रम् ।

आ. अध्यापकम् ।

इ. कर्तारम् ।

ई. सुभाषितकारम् ।

10. कृष्णशास्त्रिमहोदयात् चेक् स्वीकर्तुं शिष्यः इमं भावं प्रकटयति ?

अ. सङ्कोचम् ।

आ. संशयम् ।

इ. तिरस्कारम् ।

ई. अहङ्कारम् ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

05x 01 =05

11. i. उत्तरं यत् समुद्रस्य _____ दक्षिणं च यत् ।

ii. यस्य मरणकालः समायातः तस्येन्द्रियाणि _____ प्राप्नुवन्ति ।

iii. चिरस्य वाच्यं न गतः _____ ।

iv. राणाप्रतापः _____ सभाम् आकारितवान् ।

v. वत्स ! _____ उन्मील्याद्य पश्य ।

गण्यानाम्, प्रजापतिः, हिमवत्, चक्षुषी, ग्लानिं, आत्मजा

III. संयोजयत ।

05 x 01 =05

12.

क

ख

अ. परिव्राड्

i. कण्वशिष्यः।

आ. शार्ङ्गरवः

ii. पापम् ।

इ. बिल्लाः

iii. कामवशगः ।

ई. विलासमिव

iv. सरस्वत्याः।

उ. किल्बिषम्

v. प्रतापस्य माता ।

vi. योद्धारः।

Part - B.

IV. द्वित्रैःवाक्यैःसंस्कृतभाषया,कन्नडभाषया,आङ्ग्लभाषया उत्तरं लिखत।(चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

13. पञ्चद्वीपानां नामानि लिखत ।

14. विस्मितःराक्षसःविक्रमादित्यं किं पृच्छति ?

15. कीदृशं कुसुमगन्धं अजिघ्रम् इति महाश्वेता वदति ?

16. सुन्दरः किमर्थं स्वग्रामं त्यक्तवान् ?

17. वज्राख्यः कीटः किं करोति ?

18. सत्पुरुषव्रतं किम् ?

19. बाल्ये शास्त्रिणां संस्कृताध्ययनम् ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

20. अद्य प्रभृति मनुष्यभक्षणं परित्यज ।

21. अथ लोकानुग्रहाय कुशली काश्यपः ।

22. अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ।

23. नैतद्धनं स्वीकर्तुम् अहम् इच्छामि ।

24. तथापि यदि कुतूहलम्, तत् कथयामि ।

25. भवदनुग्रह एव रक्षाकवचम् ।

26. परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते ।

Part - C.

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव) 02 x 03 =06

27. अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ।

योजनानां सहस्रं तु द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात् ॥

28. प्रातर्बुद्धा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः ।

ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः ॥

29. कुतो धर्मक्रिया विघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि ।

तमस्तपति घर्माशौ कथमाविर्भविष्यति ॥

30. विषयामिषलोभेन मनः प्रेरयतीन्द्रियम् ।

तन्निरुन्ध्यात् प्रयत्नेन जिते तस्मिन् जितेन्द्रियः ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 05 =20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33. “निर्विमर्शा हि भीरवः” इति शीर्षिकां समर्थयत ।

34. “शून्या मेऽङ्गुलिः” इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्ववाक्यैः कुरुत ।

35. महाराणाप्रतापेन अनुभूता कष्टपरम्परा ।

36. कीदृशं मनुकुमारकम् अपश्यम् इति महाश्वेता वर्णयति ?

37. सा शान्तिः इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

Part - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

03 x 03 =09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

भीषणाकृतिः । मयैवम् । सर्वोऽपि । कश्चित् + आसीत् । क्षितिपः + तथा ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

वस्त्रापणः । उत्कटेच्छा । अनवश्यकम् । क्रमम् अनुगम्य । धवला कीर्तिः यस्य सः ।

40. पदपरिचयं कुरुत। (त्रयाणामेव)

त्यक्त्वा । परिहृत्य । स्नातुम् । निन्दन्ती । प्राप्तवान् ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति । अथवा आ. वित्तेन धर्मः रक्ष्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्।

अथवा

आ. बाष्पबिन्दुभिः आरचितामिव स्फटिकाक्षमालिकाम् ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत।

5x1=5.

43. ವಾರಾಣಸಿಯು ಗಂಗಾನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ದೇವಾಲಯ, ರೇಷ್ಮೆವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಫಟ್ಟಿಗಳಿಗಾಗಿ (ಫಾಟ್) ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಥಳ. ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಅವರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವರು.

Banaras is on the banks of the river Ganga. It is famous for its temple, silk and Ghats. It is one of the most ancient cities. It is a famous pilgrim center in India. People from all parts of the country visit this place. They take bath in the river Ganga, having visited the Vishwanatha temple. They feel that their life is fulfilled.

X.44. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

4x1=4

पार्वती अप्रतिमा सुन्दरी आसीत् । सा आत्मनः सौन्दर्येण शिवम् आकर्षयितुम् साध्यमिति

भावितवती । अनन्तरं सा यत्र शिवः तपः करोति स्म तत्र जगाम । यदा सा परमेश्वरं नमति स्म तदा मन्मथोऽपि तत्रागतः । सः आत्मनः धनुषः सम्मोहनास्त्रम् अयोजयत् । मन्मथः आत्मनः तपसे विघ्नं कृतवान् इति क्रुधः शिवः आत्मनः फालनेत्रम् उन्मील्य तं भस्मसात् अकरोत् । पार्वत्याः इच्छा अपि नष्टा अभूत् । परन्तु सा उग्रतपसा शिवस्य मनः जितवती ।

प्रश्नाः -

- i. अप्रतिमा सुन्दरी का आसीत् ?
- ii. मन्मथः कदा आगतः?
- iii. मन्मथः स्वधनुषः किम् अयोजयत् ?
- iv. पार्वती कथं शिवस्य मनः जितवती ?

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II P U C Model Question Paper -02. 2024-25.

SANSKRIT (09) || संस्कृतम् ||

[TIME: 03Hours 00 Minutes.]

[Total No of Questions:44.]

[Max.Marks:80.]

ಸೂಚನೆಗಳು :

೧) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A,B,C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

೨) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೩) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Instructions:

1) This Question paper consists of four parts as A, B, C and D.

2) All parts are compulsory.

3) Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.

Part-A.

I. ಅಧೋ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್‌ उत्तराणि कोष्टकात्‌ उद्धृत्य लिखत ।

10 x 01 =10

1. ' प्रजानां सम्यक्‌ भरणं कृतवान्‌ ' इति कारणतः मनुः एतन्नाम प्राप्तवान्‌ ।

अ.भास्करः। आ.भार्गवः। इ.भरतः। ई.भरद्वाजः।

2. " महेन्द्रो मलयः सह्यः.....॥ " इति श्लोके उल्लिखितेषु सप्तकुलपर्वतेषु एषः न अन्तर्भवति ।

अ.शुक्तिमान्‌ । आ. विन्ध्यपर्वतः । इ.मैनाकपर्वतः। ई.पारियात्रः।

3. प्रव्राजकः वणिजः समीपे ' तव पुत्रीं मञ्जूषायां संस्थाप्य गङ्गायां क्षिप ' इति वदति ।

सः किमर्थं तथा वदति इत्युक्ते -

अ.राज्याभिलाषेण । आ.कन्याभिलाषेण । इ. भोजनाभिलाषेण । ई. मन्त्राभिलाषेण ।

4. ' मध्ये तपोधानानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम्‌ ' इति वाक्यानुसारं किसलयमिव का अस्ति ?

अ.गौतमी । आ.अनसूया । इ. प्रियंवदा । ई. शकुन्तला ।

5. शकुन्तला ' आर्यपुत्रः ' इति पदप्रयोगं कम्‌ उद्दिश्य करोति ?

अ.पुरोहितम्‌ । आ.दुष्यन्तम्‌ । इ. कण्वम्‌ । ई. शारद्वतम्‌ ।

6. i. राणाप्रतापः गण्यानां सभाम्‌ आकारितवान्‌।

ii. तत्र सः स्वर्णरजतादिपात्रेषु भोजनं न करिष्यामि इति प्रतिज्ञाम्‌ अकरोत्‌ ।

उपरि वाक्यद्वयं दत्तम्‌ अस्ति। तत्र किं सत्यम्‌ ? किम्‌ असत्यम्‌ इति लिखत ।

अ. i. सत्यम्, ii. असत्यम् । आ. i. असत्यम्, ii. सत्यम् ।

इ. i. ii. उभयमपि सत्यम् । ई. i. ii. उभयमपि असत्यम् ।

7. शान्तिः तरुणस्य समीपम् एतदर्थम् आगतवती ।

अ. धनं प्राप्तम् । आ. वस्त्रं प्राप्तम् । इ. आशीर्वादं प्राप्तम् । ई. उद्योगं प्राप्तम् ।

8. “अस्मात् अस्त्रात् देवाः अपि बिभ्यति” इति वाक्ये परशुरामेण उल्लिखितम् अस्त्रं किम् ?

अ. वायव्यास्त्रम् । आ. भार्गवास्त्रम् । इ. ब्रह्मास्त्रम् । ई. वारुणास्त्रम् ।

9. “सत्पुरुषव्रते इदम् अन्तर्भवति।

अ. दुर्जनसङ्गः । आ. परहास्यं । इ. सूनृता वाक् । ई. परपीडनम् ।

10. ‘सः यत्र कुत्रापि भवतु, कालेज् आनेतव्य एव’ इति वाक्यं कृष्णशास्त्रिमहोदयस्य _____ सूचयति।

अ. कोपम् । आ. असूयाम् । इ. शिष्यवात्सल्यम् । ई. जुगुप्साम् ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

05x 01 =05

11. i. _____ ददाति चेत् संततिच्छेदो भविष्यति ।

ii. उपरि न्यस्तदीपायां _____ क्षिप्यतां त्वया ।

iii. सर्वः सगन्धेषु _____ ।

iv. _____ नवनवीनं परिधानविशेषं धारयति ।

v. नवाग्रवापी _____ न पश्येत् ।

विश्वसिति , गङ्गायां, हिमवत् , नरकम् , पुत्रं, प्रतिदिनं

III. संयोजयत ।

05 x 01 =05

12. क ख

अ. जाह्नवी

i. वायुः।

आ. गन्धर्वः

ii. गौरी।

इ. पौरवः

iii. गङ्गा ।

ई. हंसः

iv. दुष्यन्तः ।

उ. पुष्पितः

v. प्रतापस्य माता ।

vi. वृक्षः।

Part - B.

IV. द्वित्रैःवाक्यैःसंस्कृतभाषया,कन्नडभाषया,आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

13. भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?
14. नगरवासिभिः जनैः राक्षसः किम् उक्तः ?
15. राजपुत्रः मञ्जूषां प्राप्य किं करोति ?
16. राणाप्रतापस्य प्रतिज्ञा का ?
17. महाश्वेतायाः वपुषि यौवनेन कथं पदं कृतम् ?
18. शान्तिः किमर्थं तरुणं दृष्टुम् आगतवती ?
19. संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायं निरूपयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

20. यं कमेवं मा भक्षय ।
21. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि ।
22. सुखानि ते भर्तृकुलदेवताः वितरन्तु ।
23. मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते ।
24. किं माम् अन्यथा सम्भावयसि ?
25. दृढीक्रियतां चेतः ।
26. सः यत्र कुत्रापि भवतु कालेज् आनेतव्य एव।

Part - C.

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव) 02 x 03 =06

27. विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वाश्चैवमहाफलाः ।
तथा नद्यः स्वप्रकाशाः शतशोऽथ सहस्रशः ॥
28. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।
अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरीभवति सौहृदम् ॥
29. धन्योऽस्मि गमनात्पूर्वमीदृशी सम्पदागता ।

विना तु गुरुशुश्रूषां नान्यद्भाष्यं परं मम ॥

30. धनहीनो न हीनश्च धनिकः स सुनिश्चयः ।

विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 05 = 20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।

32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33. प्रव्राजकस्य दुर्नयः तस्य विफलतां च लिखत ।

34. 'अङ्गुलीयकप्रसङ्गः' शकुन्तलायाः जीवने कीदृशं महत्त्वम् आवहति ?

35. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति निरूपयत ।

36. तपोधनं युवानं दृष्ट्वा महश्चेता किम् अचिन्तयत् ?

37. शान्तिदर्शनात् तरुणस्य चिन्तासन्ततिः कीदृशी आसीदिति विवृणुत ।

Part - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

03 x 03 = 09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

वनानिलेन । एकैकम् । प्रागेव । मकरकेतुः + उत्पादितः । हि+अकाले ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

पुराणभारतम् । अनुधृताः । मुकुलितलोचना । अहनि अहनि । ज्येष्ठश्चासौ पुत्रश्च ।

40. पदपरिचयंकुरुत। (त्रयाणामेव)

कृत्वा । स्मरन् । प्रतिसंहर्तुम् । अन्यथा । हृष्टः ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. देवाः जन्म इच्छन्ति । अथवा आ. कृष्णरावेण इयं घटना स्मर्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. कुसुमगन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा ।

अथवा

आ. विद्यारत्नेन यो हीनः स हीनः सर्ववस्तुषु ।

IX. ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಯಾ ಅನುವದತ।

5x1=5.

43. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಉತ್ತಮ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಅವರ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಹಾಗೂ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಜೀವನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾಗಿರುವರು.

Gopala Krishna Gokhale was a great patriot. He led the freedom movement prominently. He was a very good orator too. The people joined the freedom movement, having listened his inspiring patriotic speech. His simple and self-less life is a role model to all.

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

4x1=4.

44. एकदा राजकुमारः सिद्धार्थः विहारार्थम् उपवनं गतः। सहसा एकं क्रन्दनध्वनिं श्रुत्वा सः इतस्ततः अपश्यत्। बाणेन विद्धः एकः हंसः भूमौ पतितः आसीत्। एतद् दृष्ट्वा सिद्धार्थस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम्। सः धावित्वा हंसस्य शरीरात् बाणं निष्कास्य तम् अङ्गे आधारयत्। अत्रान्तरे देवदत्तः धावन् तत्र प्राप्तः। सिद्धार्थस्य हस्ते हंसं दृष्ट्वा सः उच्चैः अवदत् "सिद्धार्थ ! एषः मम हंसः। मया बाणेन निपातितः। अतः मह्यम् देहि" इति। तदा सिद्धार्थः दृढतया अवदत् - "अहं न दास्यामि। अहम् अस्य रक्षकः अस्मि" इति। तदा विवादं कुर्वन्तौ तौ राजसभां गतौ। राजा सर्वं वृत्तान्तम् आकर्ण्य आदिशत् - "यस्य पार्श्वे हंसः आगमिष्यति तस्यैव भविष्यति" इति। हंसः सिद्धार्थस्य समीपं गतवान्। सत्यमिदम् - "भक्षकात् रक्षकः श्रेयान्"।

प्रश्नाः-

- i. कः भूमौ पतितः आसीत् ?
- ii. कस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् ?
- iii. कः तत्र धावन् प्राप्तः ?
- iv. राजा किम् आदिशत् ?

GOVT OF KARNATAKA

Karnataka School Examination and Assessment Board

II P U C Model Question Paper -03. 2024-25.

SANSKRIT (09) || संस्कृतम् ||

[TIME: 03Hours 00 Minutes.]

[Total No of Questions:44.]

[Max.Marks:80.]

ಸೂಚನೆಗಳು :

೧) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ **A,B,C** ಮತ್ತು **D** ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

೨) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೩) ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

Instructions:

1) This Question paper consists of four parts as A, B, C and D.

2) All parts are compulsory.

3) Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.

Part-A.

I. ಅಧೋ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾನಾಂ ಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್‌ ಉತ್ತರಾಣಿ ಕೋಷ್ಟಕಾತ್‌ ಉದ್ಘೃತ್ಯ ಲಿಖತು ।

10 x 01 =10

1. ಅद्याಪಿ ದೇವಾಃ ಕುತ್ರ ಜನ್ಮ ಇಚ್ಛಂತಿ ?

ಅ. ಭಾರತಭೂತಲೇ । ಆ. ಪಾತಾಲೇ । ಇ. ಗೃಹೇ । ಐ. ಆಕಾಶೇ ।

2. ವಿಕರ್ಮಾದಿತ್ಯಕಥಾಂ ಕಾ ಕಥಯತಿ?

ಅ. ಚಿರಜ್ಞಿವಿ । ಆ. ಸೂತಪುರಾಣಿಕಃ । ಇ. ಪುತ್ಥಲಿಕಾ । ಐ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿ ।

3. ವಿಕರ್ಮಾದಿತ್ಯಃ ಕಥಂ ದೇಶಾಂತರಂ ನಿರ್ಗತಃ?

ಅ. ಯೋಗಿವೇಷಣ । ಆ. ಮನ್ತ್ರಿವೇಷಣ । ಇ. ಸೈನಿಕವೇಷಣ । ಐ. ಸನ್ಯಾಸಿವೇಷಣ ।

4. ಪರಿವ್ರಾಜಕಸ್ಯ ಅವಸ್ಥಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಃ ಜಹಾಸ ?

ಅ. ವಣಿಕ್ । ಆ. ರಾಜಪುತ್ರಃ । ಇ. ಸಕಲಃ ಜನಃ । ಐ. ಗುರುಃ ।

5. ಪೌರವಃ ಕಃ ?

ಅ. ಕಂಠಃ । ಆ. ಶಾರದ್ವತಃ । ಇ. ಶಾರ್ಙ್ಗರವಃ । ಐ. ದುಷ್ಯಂತಃ ।

6. ರಾಣಾಪ್ರತಾಪಃ ಕಸ್ಮಿನ್‌ ಗ್ರಾಮೇ ಅಜಾಯತ ?

ಅ. ಮೆವಾಡ । ಆ. ಚಿತೌಡ । ಇ. ಕುಂಬಲ । ಐ. ಹಲ್ದಿಘಾಟ್ ।

7. महाश्वेता कं प्रति स्ववृत्तान्तं कथयति ?

अ. जनकम् । आ. कपिञ्जलम् । इ. श्वेतकेतुम् । ई. चन्द्रापीडम् ।

8. सा शान्तिः कुत्र कार्यं करोति ?

अ. पाठशालायाम् । आ. वैद्यशालायाम् । इ. पाकशालायाम् । ई. सिद्धवस्त्रविक्रयशालायाम् ।

9. “धन्योस्मि गमनात् पूर्वमीदृशी सम्पदागता” इत्यत्र सूचिता सम्पत् एषा वर्तते ।

अ. गुरुशुश्रूषा । आ. विद्याधनम् । इ. धनराशिः । ई. ज्ञानधनम् ।

10. ‘धनहीनो न हीनश्च’ इति वाक्यस्य भावः _____ ।

अ. धनहीनः दरिद्रः । आ. धनहीनः दरिद्रः न । इ. धनहीनः अतिदरिद्रः । ई. धनहीनः हीनः ।

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

05x 01 =05

11. i. द्वीपेषु सर्वेषु _____ प्रयान्ति ।

ii. त्वम् आत्मनः _____ कुरु ।

iii. भृत्यैरानाय्य सहसा _____ उदघाटयत् ।

iv. अङ्गुलीयकशून्या मे _____ ।

v. सिंहवच्च _____ ।

अङ्गुलिः , कौतुकात् , नराः , पराक्रमेत् , समीहितं , आत्मजा

III. संयोजयत ।

05 x 01 =05

12.

क

ख

अ. गान्धर्वविधिना

i. ब्रह्मा ।

आ. प्रजापतिः

ii. बह्वपत्यः ।

इ. जावन्ताबाई

iii. उपयेमे ।

ई. गोविन्दः

iv. सरस्वत्याः ।

उ. विद्या

v. प्रतापस्य माता ।

vi. गुप्तधनम् ।

Part - B.

IV. द्वित्रैःवाक्यैःसंस्कृतभाषया,कन्नडभाषया,आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत।(चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

13. भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत ।
14. पुराणभारते उल्लिखितानि तीर्थक्षेत्राणि कानि ?
15. विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?
16. प्रब्राजकः निजान् अनुचरान् किम् उवाच ?
17. बिल्लाः राणाप्रतापाय कथम् साहाय्यम् अकुर्वन् ?
18. भारतसर्वकारः राणाप्रतापाय कथं गौरवम् असूचयत् ?
19. शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कःकं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 02 =08

20. मया परार्थमेतत् शरीरं दीयते स्वेच्छया ।
21. भवतु , अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् ।
22. अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि ।
23. कुत्रापि गत्वा धनं सङ्गृहीष्यामि ।
24. मम जीवनं सार्थकं भवेत् ।
25. ' पुण्डरीक इति नाम चक्रे ' ।
26. धैर्यधना हि साधवः ।

Part - C.

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया/आङ्ग्लभाषया वा लिखत। (द्वयोरेव) 02 x 03 =06

27. भारतस्यास्य वर्षस्य नवभेदान्निबोधत ।
समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते त्वगम्याः परस्परम् ॥
28. ज्ञेयं तद्भारतं वर्षं सर्वकर्मफलप्रदम् ।
अत्र कर्माणि कुर्वन्ति त्रिविधानि तु नारद ॥
29. कास्विदवगुण्ठनवती नातिपरिस्फुटशरीरलावण्या ।
मध्ये तपोधनानां किसलयमिव पाण्डुपत्राणाम् ॥

30. कामक्रोधौ तथा लोभं स्वादं शृङ्गारकौतुके ।

अतिनिद्रातिसेवे च विद्यार्थी ह्यष्ट वर्जयेत् ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव) 04 x 05 = 20

31. विक्रमादित्यस्य परोपकारगुणं वर्णयत ।

32. “निर्विमर्शा हि भीरवः” इति शीर्षिकां समर्थयत ।

33. शार्ङ्गरव – दुष्यन्तयोः संवादस्य स्वारस्यं स्वावाक्यैः विवृणुत ।

34. अनुरागोदयः इति पाठानुसारेण पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत ।

35. सा शान्तिः इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

36. कर्णशापप्रसङ्गद्वारा “विधिविलसितम्” इति शीर्षिकां समर्थयत ।

37. शास्त्रिणां शिष्यवात्सल्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत ।

Part - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत। (त्रयाणामेव)

03 x 03 = 09

38. सन्धिं विभजत/सन्धिं योजयत। (त्रयाणामेव)

नोत्सहे । तद्रूपम् । भिक्षाटनम् । पशवो + अपि । भृत्यैः + आनाय्य ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत/समस्तपदं लिखत। (त्रयाणामेव)

देशान्तरम् । राजपुत्रः । कामक्रोधौ । नराः एव विग्रहाः । कमनीयं रूपं यस्याः सा ।

40. पदपरिचयंकुरुत। (त्रयाणामेव)

भवितुम् । आदाय । पतित्वा । अध्येतव्यः । त्यक्तवान् ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत।

अ. विक्रमादित्यः कालं नयति।

अथवा

आ. स्त्रिया गृहं रक्ष्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत।

अ. तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव दुर्नयः ।

अथवा

आ. अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ।

43. ಒಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದಶರಥಮಹಾರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಯಜ್ಞರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕರಾದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ದಶರಥನು ದುಃಖಿತನಾದನು. ಕುಲಪುರೋಹಿತರಾದ ವಸಿಷ್ಠರು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ದಶರಥನಿಗೆ ನುಡಿದರು. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದಶರಥನು ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

Once the sage Vishwamitra came to the court of the king Dasharatha. He requested to send the boys Rama and Lakshmana to protect his sacrifice. Dasharatha felt sad due to affection towards his children. Vasishtha, the preceptor of the family, advised Dasharatha to fulfil Vishwamitra's request. Dasharatha sent Rama and Lakshmana for the welfare of the world.

X. ಇಮಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಪಠಿತ್ವಾ ಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್ ಉತ್ತರಣಿ ಲಿಖತ।

4x1=4.

44. ಕಶ್ಚಿತ್ ಸ್ತೇನಃ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ನಗರಸ್ಯ ಮಹಾರಾಜಃ ಬಭೂವ | ತಸ್ಯಾಂತಿಕೇ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕವಿವರಃ ಆಗತ್ಯ ತಮಧಿಕೃತ್ಯ ಕಾನಿಚನ ಪದ್ಯಾನಿ ಪಠಿತ್ವಾ ಮಹ್ಯಂ ಸಮ್ಮಾವನಾಂ ದೇಹಿ ಇತಿ ಯಾಚ್ಛೇ | ತತಃ ಸಃ ರಾಜಾ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸ್ಥಿತಾನ್ ಆಲೋಕ್ಯ ಅಸ್ಯ ಕವಿವರಸ್ಯ ದೇಹೇ ವರ್ತಮಾನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಅಪನೀಯ ಏನಂ ವಿಧ್ರಾವಯತ ಇತಿ ಆದಿಶತ್ | ತೇ ತಥೈವ ತಸ್ಯ ಸರ್ವಾಣಿ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಅವಲುಪ್ಯ ತಂ ನಿರವಾಸಯನ್ | ಅತಃ ನೀಚಃ ಮಹತ್ಪದಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಪಿ ಸ್ವೀಯಂ ದುಃಶೀಲತಾಂ ನ ತ್ಯಜತಿ |

ಪ್ರಶ್ನಾಃ -

- i. ಮಹಾರಾಜಸ್ಯ ಅಂತಿಕಂ ಕಃ ಆಗತಃ ?
- ii. ಸಮ್ಮಾವನಾಂ ದೇಹಿ ಇತಿ ಕಃ ಯಾಚತ್ ?
- iii. ರಾಜಾ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸ್ಥಿತಾನ್ ಅವಲೋಕ್ಯ ಕಿಮಿತಿ ಆದಿಶತ್ ?
- iv. ಕಃ ಮಹತ್ಪದಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಪಿ ದುಃಶೀಲತಾಂ ನ ತ್ಯಜತಿ ?

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 44]

Sl. No. :

Total No. of Questions : 44]

ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ : Registration No. :										
---------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ವಿಷಯ ಸಂಕೇತ / Subject Code	09
------------------------------	-----------

ಸಂಸ್ಕೃತ / SANSKRIT

ಸಮಯ : 3 ಗಂಟೆಗಳು]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

ಸೂಚನೆಗಳು :

- ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.
- ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ಎಲ್ಲಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
- A** - ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

INSTRUCTIONS :

- This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
- All parts are compulsory.
- Every part should be answered as instructed separately.
- For Part - A questions only the answers written first will be considered for evaluation.

★ 2513

M1-2025

1 of 8

PART - A

I. अधोनिर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि उद्धृत्य लिखत । 10 × 1 = 10

1. अद्यापि देवाः कुत्र जन्म इच्छन्ति ?
अ) पाताले
इ) गृहे
आ) आकाशे
ई) भारतभूतले
2. वृद्धपक्षिराजस्य नाम किम् ?
अ) दीर्घपाङ्गः
इ) कपिञ्जलः
आ) चिरञ्जीवी
ई) तीक्ष्णदंष्ट्रः
3. विक्रमादित्यः वध्यशिलायाः समीपम् आगच्छति । तदा विक्रमादित्यस्य वदनम् एवम् आसीत् -
अ) प्रहसितवदनम्
इ) खिन्नवदनम्
आ) क्रोधवदनम्
ई) क्लान्तवदनम्
4. राजपुत्रः मञ्जूषायाः अन्तः कं निक्षिपति ?
अ) घोरं सर्पम्
इ) घोरं वानरम्
आ) घोरं मार्जालम्
ई) घोरं व्याघ्रम्
5. मूर्तिमती सात्क्रया का ?
अ) प्रियंवदा
इ) गौतमी
आ) शकुन्तला
ई) अनसूया
6. राणाप्रतापः भामाशाहस्य प्रभूतं धनम् एतदर्थं स्वीकृतवान् -
अ) सैन्यसंग्रहणार्थम्
इ) कोशवृद्ध्यर्थम्
आ) पुत्र्याः विवाहार्थम्
ई) गृहनिर्माणार्थम्
7. महाश्वेतायाः पिता कः ?
अ) चन्द्रापीडः
इ) पर्वतराजः
आ) तारापीडः
ई) हंसः
8. शान्तिः तरुणस्य समीपम् एतदर्थम् आगतवती -
अ) आशीर्वादं प्राप्तुम्
इ) धनं प्राप्तुम्
आ) उद्योगं प्राप्तुम्
ई) वस्त्रं प्राप्तुम्

9. परशुरामः कर्णं किम् अस्त्रम् उपदिशति ?
 अ) सर्पास्त्रम् आ) ब्रह्मास्त्रम्
 इ) भार्गवास्त्रम् ई) वरुणास्त्रम्
 10. कृष्णशास्त्रमहोदयात् चेक् स्वीकरणसमये शिष्यः कं भावं प्रकटयति ?
 अ) तिरस्कारम् आ) सङ्कोचम्
 इ) संशयम् ई) अहङ्कारम्

II. मञ्जूषातः सूक्तं पदं चित्वा रिक्तं स्थानं पूरयत ।

5 × 1 = 5

11. i. इतः स्वर्गश्च मध्यश्चान्तश्च गम्यते ।
 ii. ददाति चेत् सन्ततिच्छेदो भविष्यति ।
 iii. अङ्गुलीयकशून्या मे ।
 iv. कठिणहृदयस्य राणाप्रतापस्य अद्रवत् ।
 v. भवादृशगुरवः अतीव ।

[मनः, मोक्षश्च, नराः, विरलाः, अङ्गुलिः, पुत्रं]

III. 12. संयोजयत ।

5 × 1 = 5

‘क’	‘ख’
अ. परिव्राड्	i) बहुपत्यः ।
आ. शार्ङ्गरवः	ii) प्रतापस्य माता ।
इ. जावन्ताबाई	iii) कामवशगः ।
ई. गोविन्दः	iv) वृक्षः ।
उ. विद्या	v) कण्वशिष्यः ।
	vi) गुप्तधनम् ।

Code No. 09

PART - B

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) :

4 × 2 = 8

13. भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?
14. विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?
15. पुण्डरीकस्य अनुरागं महाश्वेता कथं जानाति ?
16. शान्त्याः सौन्दर्यं वर्णयत ।
17. वज्राख्यः कीटः किं करोति ?
18. कोषः किमर्थं संरक्ष्यः ?
19. संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायः वर्णयत ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत । (चतुर्णामेव) : 4 × 2 = 8

20. त्वं विश्वस्य आर्तिं परिहरसि ।
21. भवतु, अनिर्वर्णनीयं परकलत्रम् ।
22. अनार्य, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि ।
23. मम जीवनं सार्थकं भवेत् ।
24. भगवन् ! किमभिधानः ?
25. अहो ! भग्नप्रतिज्ञोऽस्मि ।
26. परीक्षार्थम् इतोऽपि समयावकाशः विद्यते ।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखत । (द्वयोरेव) :

2 × 3 = 6

27. भारतस्यास्य वर्षस्य नवभेदान्निबोधत ।
समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते त्वगम्याः परस्परम् ॥
28. प्रातर्बुध्वा च तत्सर्वं जहास सकलो जनः ।
ननन्द स वणिक् सा च तत्सुता प्राप्तसत्पतिः ॥
29. अतः परीक्ष्य कर्तव्यं विशेषात्सङ्गतं रहः ।
अज्ञातहृदयेष्वेवं वैरी भवति सौहृदम् ॥
30. मनसा चिन्तितं कार्यं वाचा नैव प्रकाशयेत् ।
मन्त्रवत् रक्षयेत् गूढं कार्यं चापि नियोजयेत् ॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव) :

4 × 5 = 20

31. पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति संगृह्य लिखत ।
32. विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?
33. प्रब्राजकस्य दुर्नयं तस्य विफलतां च लिखत ।
34. “शून्या मेऽङ्गुलिः” इति पाठानुसारेण दुष्यन्तस्य पात्रचित्रणं स्ववाक्यैः कुरुत ।
35. भामाशाहः कथम् एकः श्रेष्ठः स्वामिभक्तः इति साधयत ।
36. “अनुरागोदयः” इति पाठानुसारं पुण्डरीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत ।
37. “सा शान्तिः” इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संगृह्य लिखत ।

PART - D

VIII. यथानिर्देशं लिखत । (त्रयाणामेव) :

3 × 3 = 9

38. सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत । (त्रयाणामेव) :

- i) भिक्षाटनम् ।
- ii) नोत्सहे ।
- iii) मयैवम् ।
- iv) तत् + विरुद्धम् ।
- v) ज्ञेयाः + ते ।

39. विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत । (त्रयाणामेव) :

- i) ज्ञानदाहः ।
- ii) कामक्रोधौ ।
- iii) अनुद्धताः ।
- iv) गान्धर्वेण विधिना ।
- v) परोपकारः एव व्यापारः ।

40. पदपरिचयं कुरुत । (त्रयाणामेव) :

- i) कृत्वा ।
- ii) निरीक्ष्य ।
- iii) प्रवेशयितुम् ।
- iv) प्राप्तवान् ।
- v) निन्दन्ती ।

41. प्रयोगं परिवर्तयत ।

अ) अहं दशमकक्ष्यां पठितवान् ।

अथवा

आ) वित्तेन धर्मः रक्ष्यते ।

42. अलङ्कारं सलक्षणं निर्दिशत ।

अ) कुसुमगन्धेन मधुकरीव आकृष्यमाणा ।

अथवा

आ) तमभ्यधावत् स्वकृतो मूर्तिमानिव दुर्नयः ।

IX. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

5

43. ತಾರಕಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನು ಶಿವನ ಕಿರಿಯ ಮಗ. ವಿಷ್ಣುವಾರಕನಾದ ಗಣೇಶನು ಹಿರಿಯ ಮಗ. ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಕುಬೇರನು ಪರಮಮಿತ್ರ. ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಪಾರ್ವತಿಯು ಮಡದಿ. ಮಾವನು ಪರ್ವತರಾಜ. ಅವನ ವಾಹನವು ನಂದಿ. ಅವನ ಸೇನಾಪ್ರಮುಖನು ವೀರಭದ್ರ. ಇಂತಹ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಪರಶಿವನು ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಎಂತಹ ವಿಧಿವಿಪರ್ಯಾಸ !

Karthikeya, the destroyer of demon Taraka, is the younger son of Lord Shiva. Ganesha, the remover of obstacles is His elder son. Kubera, the lord of wealth is His friend. Parvathi, the mother of universe is His wife. Parvatharaja, the king of mountains is His father-in-law. Nandi is His vehicle. Virabhadra is His chief of army. In spite of all this Lord Shiva begs. What a destiny !

Code No. 09

X. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

4 × 1 = 4

44. एकस्मिन् दिवसे गौतमः एकेन साधुना सह मृत्युपीडितं, व्याधिपीडितं, दुःखपीडितं च अपश्यत् । कथं जनाः संसारदुःखेभ्यो मुक्ताः भवेयुरिति सः तं साधुं अपृच्छत् । सः साधुः शान्तचित्तेन प्रत्यवदत् । अपि दुःखपूर्णः खलु एषः संसारः । संसारत्यागेन विना सत्यसुखं नाधिगच्छन्ति । रात्रौ नगर्यां शान्तता प्रसूता । नगरजनाः निद्रिताः आसन् । गौतमः सत्यसुखम् अन्वेषणाय राजभवनात् निर्गतः । अन्ते उषः काले पिप्पलवृक्षस्य अधः ध्यानमार्गं आचरत् । तस्य तत्रैव चित्रकाशनस्य लाभोऽभवत् । सः बुद्धोऽभवत् ।

प्रश्नाः

- i) मार्गे गौतमः किं किम् अपश्यत् ?
- ii) रात्रौ नगर्यां किं प्रसूता ?
- iii) गौतमः कुत्र ध्यानमार्गमाचरत् ?
- iv) गौतमः किमभवत् ?

09

C) त्रिजिही

A) कविजल

2) वृद्ध पालकान् नमः किम् ?

C) देवः

D) लक्ष्मणः

A) रामः

B) भग्नः

1) कः भवतः इति उच्यते

1. अधो निर्दिष्टानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्ठकात् वदन्त लिखत।

भाग - A

(10 × 1 = 10)

1. This question paper consists of four parts as, A, B, C and D.
 2. All parts are compulsory.
 3. Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.
 4. For Part - 'A' questions, only the first written answers will be considered for evaluation.

Instructions :

1. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ಭಾಗಗಳಿವೆ.
 2. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.
 3. ಆಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಕೆಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಕೆಲವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
 4. 'A' ಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮೂಲಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸೂಚನೆಗಳು:

Time : 3 Hours 15 Minutes]

[Total No. of Questions : 46]

[Max. Marks : 80]

SANSKRIT

09

Subject
Code

A3 - 2024

Registration No:

- 3) प्रधानकः वणिजः गृहे किमर्थम् अगच्छति ?
 A) भिक्षार्थम्
 C) दानार्थम्
 B) भोजनार्थम्
 D) विवादादर्थम्
- 4) पौरवः कः
 A) श्रीरामः
 C) द्रुपदः
 B) कृष्णः
 D) कण्वः
- 5) रामायनायः कस्मिन् ग्रामे अजायत ?
 A) मन्दा
 C) हल्दीघाट
 B) बिर्वाह
 D) कुम्भलग
- 6) महश्वता कं प्रति स्वर्णचान्नं कथयति
 A) कपिश्वर
 B) चन्द्रपीड
 C) जनक
 D) श्वेतकेतु
- 7) सा शान्तिः कुत्र कथं करोति ?
 A) पाठशालायां
 B) सिद्धार्थविभक्त्यशालायां
 C) वैद्यशालायां
 D) पाकशालायां
- 8) "विद्युद्विलसितम्" इति पाठे वज्रकीटप्रसङ्गः कर्णस्य इमं गुणं सूचयति।
 A) दृष्टिम्
 B) मननशक्तिम्
 C) सहनशक्तिम्
 D) श्रवणशक्तिम्
- 9) "धनुसदंष्ट्रे वत्सः मातरं गच्छति" इति वाक्यानुसारं कृतं कर्म इमं अगमच्छति।
 A) कर्तारम्
 B) छात्रम्
 C) सुभाषितकारम्
 D) अध्यापकम्

10) "सैकनारै कुवेमुमहोदयेन सह निरपवादतया मिलति स्म" इति वाक्यं केषांशांशेषाः अयं भावः प्रकाशयति।

A) प्रतीकारः

B) शिष्यप्रश्नम्

C) पक्षपातः

D) शिष्यप्रश्नम्

II. मञ्जुषातः सूक्तं पठं विन्वा त्रिकं स्थानं पूरयत।

11) इतः स्वर्गश्च ---- मध्यश्चान्तरश्च गम्यते।

12) यस्य मरणकालः समायातः तस्यैन्दुर्याणि ---- प्रान्ववन्ति।

13) अर्जुनीयकक्षेत्र्या मे ----।

14) कठिणहृदयस्य रणायतनस्य ---- अद्भवत्।

15) वत्स ---- उन्मील्यारु पश्य।

अर्जुनः वसुधा, मोक्षश्च, लालि, प्रतिदिनं, मनः

III. 16) संयोजयत।

क

I) बाह्वी

II) प्रजपतिः

III) अलङ्कारमिव

IV) ललाटे

V) विद्या

ख

अक्षयवर्षस्य

गुप्तधनम्

गङ्गा

अद्या

मञ्जुषा

कुङ्कुमम्

(5 × 1 = 5)

(5 × 1 = 5)

स दृष्टं शुभा कन्या शिक्षामादाय निर्गतम् ॥

30) परिवर्षा जातु शिक्षाधर्मकस्य वृत्तिर्वा गृहे ।

तथा नष्टः स्वप्रकाशः शतशोऽथ सद्व्यशः ॥

29) विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वाश्चैव महाकलाः ।

VI. पाठनाम उल्लिख्य श्लोकानाम् अनुवादं कथञ्चिदभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत । (द्वयरेख)

(2 × 3 = 6)

भाग - C

28) परीक्षाधर्म, इतोऽपि समयावकाशः विद्यते ।

27) अहो, गुरुकुलवैभवम् ।

26) पुण्डरीक इति नाम चक्रे ।

25) मम हस्ते प्रभूतं धनं विद्यते ।

24) अनादं, आत्मनो हृदयानुमानेन पश्यसि ।

23) यं कमेव या भक्षय ।

V. पाठनाम उल्लिख्य कः कं प्रति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत । (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

22) संस्कृताध्ययनविषये शास्त्रिणाम् अभिप्रायः कः ?

21) सत्यव्रतव्रतम् किम् ?

20) वज्राख्यः कीदृः किं करोति ?

19) महाश्वेतगयाः वृष्टिर् यौवनं कथं परं कृतम् ?

18) विक्रमादित्यः राक्षसं किम् उपदिशति ?

17) भारतवर्षम् इति किमर्थं कथ्यते ?

IV. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया कथञ्चिदभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत । (चतुर्णामेव)

(4 × 2 = 8)

भाग - B

वक्ष्यशिला

इन्द्रियः

41) विग्रहवाक्यं लिखत / समस्तपदं लिखत। (अथाणामेव)

यत् + अहम्

मकरकण्ठः + उत्थादितः

सद्योऽपि

एकैकम्

खल-यत्र

40) सन्धिं विभजत / सन्धिं योजयत। (अथाणामेव)

VIII. यथा निर्देशं लिखतः (अथाणामेव)

भाग - D

39) 'सा शान्तिः' इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्ये संगृह्य लिखत।

38) कादृशं मुनिकुमारकम् अपश्यम् इति महेश्वरता वर्णयति

37) देशरक्षणार्थं महाराणाप्रतापेन अग्न्युता कलपरम्परा वर्णयत।

36) शाङ्कर-द्वयान्तयोः संवादस्य स्वरस्य स्ववाक्यैः विवृणुत।

35) 'निर्विमर्शा हि भीषवः' इति शीर्षिकां समर्थयत।

34) विक्रमादित्यस्य प्रभावेण राक्षसः कथं परिवर्तितः ?

33) पुराणेषु भारतं कथं वर्णितम् इति पाठानुसारं लिखत।

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कवचभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुर्णामेव)

श्रुत्वा ज्ञानमवाप्नोति श्रुत्वा मोक्षमवाप्नुयान् ॥

32) श्रुत्वा धर्मं विज्ञानानि श्रुत्वा त्पुनरिति दुर्मतिम्।

तमस्तपति धर्मशौ कथमाविभविष्यति ॥

31) कुतो धर्मिक्यविभनः सता रक्षितारि त्वयि।

(3 × 3 = 9)

(4 × 5 = 20)

Banaras is on the banks of the river Ganga. It is famous for its temple, silk and ghats. It is one of the most ancient cities. It is a famous pilgrim centre in India. People from all parts of the country visit this place. They take bath in the river Ganga, having visited the Vishwanatha temple, they feel that their life is fulfilled.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಗಂಗೆಯ ತೀರದಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಾತ್ರಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

(1 × 5 = 5)

IX. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ.

ಅ) ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.

ಅಥವಾ

ಆ) ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ.

44) ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.

ಅ) ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.

ಅಥವಾ

ಆ) ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ.

43) ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.

ಇವು:

ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.

ಅಥವಾ

ಆ) ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ.

ಅಥವಾ

42) ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ. (ಅನಾರ್ಥಕರವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ.)

ಅಥವಾ

ಆ) ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಿಸಿ.

ಅಥವಾ

X. इस परिच्छेद पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखतः

(1 × 4 = 4)

46) अस्माकं देशस्य स्वातन्त्र्यार्थम् अनेकाः वीरस्त्रियः स्वप्राणान् अत्यजन्। तान् कनिटकस्य किर्छे प्रान्तस्य राज्ञी वैद्यम्मा अश्लेष्टा। आङ्गलानां विरुद्धं संभवति स्वातन्त्र्यसमरे तथा अग्रतमं स्थानं गृहीतम्। सा किर्छे नायकस्य मल्लसर्जस्य द्वितीया राज्ञी आसीत्। प्रथमराज्ञी रुद्रम्मा राज्यभारविषये अनासक्ता आसीत्। वैद्यम्मा दन्तकपुत्र स्त्रीकृत्य राज्यभारम् अकरोत्। अनन्तरं सा कारगृहे दिव्यं गता। अद्यापि वैद्यनम्मायाः कीर्तिं वयं

गायामः।

प्रश्नाः

- i) किमर्थं अनेकाः वीरस्त्रियः स्वप्राणान् अत्यजन् ?
- ii) वैद्यम्मा कस्य राज्ञी आसीत् ?
- iii) रुद्रम्मा कस्मिन् विषये अनासक्ता आसीत् ?
- iv) अद्यापि वयं कस्याः कीर्तिं गायामः ?

၂။ ရှိသော ဗဟုဝါဒ

Registration No. :

A1-2024

୧୦୪୩ / SANSKRIT

[ಸಮಯ: 3 ಗಂಟೆ 15 ನಿಮಿಷಗಳು] [ಅಭ್ಯಾಸ: ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ: 46] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು: 80]

[Time : 3 Hours 15 Minutes] [Total No. of questions : 46] [Max. Marks : 80]

1. ಸೂಚನೆಗಳು : ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ A, B, C ಮತ್ತು D ಗಳೆಂಬ 4 ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

2. ಎಣ್ಣೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳೂ ಕತ್ತರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ထမင်းစားပြီး နေရာမှာနေပြီး နေရာမှာနေပြီး နေရာမှာနေပြီး နေရာမှာနေပြီး
 ထမင်းစားပြီး နေရာမှာနေပြီး နေရာမှာနေပြီး နေရာမှာနေပြီး နေရာမှာနေပြီး

ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

4. ಏಕಾಂಗ 'A' ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

- Instructions :**
1. This question paper consists of four parts as A, B, C and D.
 2. All parts are compulsory.
 3. Every part should be answered as per the given instruction for each and every respective part.
 4. For 'Part-A' questions, only the first written answer will be considered for evaluation.

PART - A

(10 × 1 = 10)

1. अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि कोष्ठकात् उद्घृत्य लिखत।

- 1) विश्वस्य मातरः काः ?
 अ) समुद्रः
 इ) पर्वताः
 आ) नद्यः
 ई) सरोवराः

- 2) वृद्धपरिक्षाजस्य नाम किम् ?
 अ) दीर्घप्राज्ञः
 इ) तीक्ष्णदर्ष्टः
 आ) कपिञ्जलः
 ई) निराञ्जली

- 3) प्रवालकः वणिजः गृहे किमर्थम् अगच्छत ?
 अ) शिक्षार्थम्
 इ) विद्वत्प्राप्त्यर्थम्
 आ) भोजनार्थम्
 ई) व्यापारार्थम्

- 4) गौतमी का ?
 अ) पौष्पपुत्री
 इ) दासी
 आ) वृद्धतापुत्री
 ई) प्रतीक्षीणी

- 5) राजाप्रतापः कस्मिन् ग्रामे अजायत ?
 अ) मेवाड
 इ) कुम्भलगढ
 आ) चित्तौड
 ई) हल्दीघाट

- 6) महाश्वेता स्वार्थे कुत्र अगच्छति ?
 अ) अच्छदे सारः
 इ) मानससारः
 आ) स्नानगृहम्
 ई) मन्दारकिनीम्

- 7) सुन्दरस्य पिता कः ?
 अ) गणेशः
 इ) गणिवन्दः
 आ) महेशः
 ई) शङ्करः

8) 'विधिविनिर्वातम्' इति पाठे वज्रकट प्रसङ्गः कस्यैव इमं गुणं सूचयति ?

- अ) दृग्गुणम्
इ) मनोगुणम्
आ) महोगुणम्
ई) श्रवणगुणम्

9) 'धूम्रसहस्रेषु वनः पातः गच्छति' इति वाक्यानुसारेण कतं कर्म इमम् अङ्गीकरोति ।

- अ) छात्रम्
इ) कर्तारम्
आ) अध्यपकम्
ई) सुभाषितकर्ता

10) 'सः यत्र कुत्रापि भवति काले च आनेतव्य एव' । इति वाक्यं केषांशास्त्रिमहोदयस्य किम् भावम् सूचयति ?

- अ) कौप्यम्
इ) शिक्षादानसत्यम्
आ) असूयम्
ई) उग्रासाम्

II. मञ्जुषातः सूक्तं पठं त्वत्वा रिक्तस्थानं पूरयत ।

(5 × 1 = 5)

- 11) इतः स्वर्गिणः ————— मध्यस्वान्तरेव गच्छते ।
12) यस्य महाकालः समायातः तस्यैन्द्रियाणि ————— प्राप्नुवन्ति ।
13) अङ्गीयकस्यैव मे ————— ।
14) कष्टपरम्परायाः अपि कावचं ————— भवेत् ।
15) वनं ————— उन्मील्यति पश्य ।
(वृक्षी, अङ्गीः सीमा, लानि, मोक्षश्च, अपूर्ति)

III. सप्तविचरत ।

(5 × 1 = 5)

- 16) क ख ग घ ङ
क गङ्गाविविधिता
I) गङ्गाविविधिता
II) प्रजापतिः
III) अलङ्कारमिव
IV) ललाटे
V) विषयः
ख
अ) अद्या
ब) कुङ्कुम
c) प्रत्यतीन्द्रियम्
d) श्रद्धावयस्य
e) उपदेशः
f) वृक्षः

PART - B

IV. द्विः वाक्यैः संस्कृतभाषया कवडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उत्तरं लिखत। (चतुष्पादव)

(4 × 2 = 8)

17) भारतवर्षस्य प्रसिद्धपञ्चनदीनां नामानि लिखत।

18) विक्रमादित्यः राजसं किम् उपदिशति ?

19) महारथवेतायाः वयसि यौवनं कथं पदं कृतम् ?

20) वज्राब्जः कीदृः किं करोति ?

21) कोषः किमर्थं संरक्ष्यः ?

22) शाक्यीणाम् पाठनक्रमः।

V.

पाठनाम उल्लिख कः कं प्राति अवदत् इति संस्कृतभाषया लिखत। (चतुष्पादव)

(4 × 2 = 8)

23) अद्य प्रभृति मनुष्य भक्ष्यं परित्यज।

24) अनाथः आत्मानं हृदयानुमानेन पर्यासि।

25) मम हस्ते प्रभृते धनं विद्यते।

26) किं माम् अन्यथा संभावयसि।

27) अहो! मुकुलवैभवम्।

28) परीक्षार्थं इतोऽपि समयावकाशः विद्यते।

PART - C

VI. पाठनाम उल्लिख्य खलोकानाम् अनुवादं कनडभाषया आङ्ग्लभाषया वा कुरुत (द्वयविव)

(2 × 3 = 6)

29) विश्वस्य मातरस्सर्वाः सर्वश्रेष्ठैव महोक्तताः।

तथा नवः स्वयकाशः शतशोऽप्यसहस्रशः॥

30) प्रविष्टो जातु शिक्षार्थमेकस्य वणिजो गृहे।

स ददृश्व श्रुमां कन्यां शिक्षामादाय निर्मताम्॥

31) कास्मिन्दव्यापुठनवती नातिपरिस्फुटं शरीरलवण्यम्।

मये तपोधनानां किमलयापि न पाण्डुरजगताम्॥

32) विषयापिषवलोभेन मनः श्रेयशीन्द्रियम्।

तद्विरुद्ध्यात् प्रयत्नेन त्रिते तस्मिन् त्रितेन्द्रियः॥

VII. दशवाक्यैः संस्कृतभाषया कनडभाषया आङ्ग्लभाषया वा उतरं लिखत। (चतुर्णामिव) (4 × 5 = 20)

33) 'युष्मन् भारतम्' इति पाठे भारतं कथं वर्णितम् इति विवृणुत।

34) विक्रमादित्यस्य प्रभागेव राक्षसः कथं परिवर्तितः?

35) 'निर्विमर्शा हि भीमः' इति शीर्षिकायाः स्वारास्यं विवृणुत।

36) अङ्गुलीयकप्रसङ्गः शकुन्तलायाः जीवनं कीदृशं महत्त्वम् आवहति?

37) महाभागान्तरात्नेन देशरक्षणार्थं अनुभूतां कष्टपरामर्शं वर्णयत।

38) 'अनुपमादयः' इति पाठानुसारम् पृथ्वीकस्य जन्मवृत्तान्तं लिखत।

39) 'सा शान्तिः' इति पाठस्य सारांशं स्ववाक्यैः संक्षेपे लिखत।

PART - D

VIII. यथा निर्देशं कुरुत। (अथानुप्रासैव)

(3 × 3 = 9)

40) सन्धिं विभजत। सन्धिं योजयत। (अथानुप्रासैव)

i) भरणान्व।

ii) एकैकम्।

iii) कश्चिद् + आसीत्।

iv) ततः + ततः।

v) सर्वा + अपि।

41) विग्रहवाक्यं लिखत। समस्तपदं लिखत। (अथानुप्रासैव)

i) परासिद्धः।

ii) कन्यासन्तमम्।

iii) अजिह्वतः।

iv) अरण्यस्य भाजलिः।

v) कम्पनीयं रूपं यस्याः सा।

42) पदपरिचयं कुरुत। (अथानुप्रासैव)

i) लघुत्वा।

ii) आदाय।

iii) भविष्यम्।

iv) दृष्टः।

v) अक्षयितव्यः।

ಉತ್ಪತ್ತಿಯು.

ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು
ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನನ್ನದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು
ಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯಿರುವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ
ಯುಷ್ಮದಯಾರ್ಥ, ನೀವು ಸ್ವತಃ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ, ನನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು
ವಿಕಲ್ಪವಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೇವೆ? ಎಂದು. ಆಗ ಜನಕನು 'ಎಲೈ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಯೇ. - ಹೇ ರಾಜನ್, ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಯೋಗಸಾಧನೆಗಳನ್ನು
ಒಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಜನಕನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿ ಯುಷ್ಮಗಳು ಬಂದು

(1 × 5 = 5)

45) ಪರಕರಗಳಿಗಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಆ) ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಅಥವಾ

ಆ) ವಿವಿಧ: ಪರಕರ ಕಠಿಣ: ನಿರಾಕರ ಕಠಿಣ.

44) ಪರಕರಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಆ) ಪರಕರಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಅಥವಾ

ಆ) ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

43) ಪರಕರಗಳಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ.

Once the sages went to the king Janaka and asked him – 'Oh king, how can you perform both protection of the subjects and accomplishing Yoga simultaneously?' The king replied – 'Oh great sages, I think you are questioning me though you yourselves know it'. Everything happens in this world by the grace of Almighty. I discharge my duties with the feeling that nothing is mine 'so this is possible'.

IX. 46) इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

(4 × 1 = 4)

एकस्मिन् ग्रामे एकः ब्राह्मणः आसीत्। तस्य एकः कुमारः बभूव। तस्मिन् पुत्रेण सह ब्राह्मणः एकस्मिन् दिने अन्य ग्रामे प्रति गच्छति स्म। तदा ग्रामे सः बालकः 'तार, व्याधः आगतः' इति आक्रोशत। यावत् पिता परित्यज्य पश्यति, तावत् व्याधः नासीत्। ततः भयः कियत् तस्मै इति आक्रोशत। यावत् पिता परित्यज्य आच्छत, व्याधः आगत्य बालकं जग्राह। येन पुत्रो व्यापादत। अतः पुत्रा भ्रातृण वचनं न कोऽपि श्रुतम्।

प्रश्नाः

i) एकस्मिन् ग्रामे कः आसीत्?

ii) बालकः किम् आक्रोशत?

iii) पिता किमर्थम् अपावत्य आच्छत?

iv) अस्याः कथायाः नीतिः का?